T. C.
4838

Est-1
Fab-1
Div-2
Fila-I

E-3 2

LA 37
V.II

TT 2-33

ARNOLDI VINNII JC.

IN QUATUOR LIBROS

INSTITUTIONUM IMPERIALIUM COMMENTARIUS

ACADEMICUS, ET FORENSIS.

JO. GOTTL. HEINECCIUS JC.

Recensuit, & Præfationem Notulasque adjecit.

TOMUS SECUNDUS.

LUGDUNI,

Sumptibus PETRI BRUYSET & SOCIORUM.

M. DCCXLVII.

CUM PRIVILEGIO REGIS.

Ex Libris Josephi Mascarenhas Pinto Lobo Coelho de Mello.
et nunc Antonii Xaverii Ferreira Homem

ARNOLDI VINNII, J. C. IN LIBRUM TERTIUM INSTITUTIONUM IMPERIALIUM COMMENTARIUS ACADEMICUS ET FORENSIS. *CUM NOTIS AD TEXTUM.*

TITULUS PRIMUS.

DE HÆREDITATIBUS, QUÆ AB INTESTATO DEFERUNTUR.

Dig. Lib. 38. *Tit.* 16. *C. Lib.* 6. *Tit.* 55. *&* 58. *N.* 118.

Ratio ordinis, cum argumento tituli.

DEcursis omnibus supremæ voluntatis partibus, redit Imperator ad institutam de universitate bonorum acquirenda disputationem. Ex quatuor hujus generis acquisitionis modis, propositis §. *ult. sup. per quas pers. cuiq. acq.* eum primo explicandum suscepit, per quem hæreditas nobis obvenit. Obvenire verò nobis dixit vel ex testamento, vel ab intestato. Quoniam igitur de hæreditate ex judicio defuncti acquirenda hactenus solùm tractavit, cujus semper prior & potior causa est, *l.* 39. *de acquir. hæred. l.* 89. *de reg. jur.* quod reliquum est ad tractationem istam absolvendam, de hæreditate legitima, seu ea, quæ lege ab intestato defertur, pertexere prius voluit, quàm ad cæteros per universitatem acquirendi modos transitum faceret. Hæreditates, quæ ab intestato deferuntur, eædem passim & lege deferri dicuntur, nomenque legitimarum hæreditatum sibi proprium fecerunt, licet testamentaria quoque hæreditas dici possit lege obvenire, *l. lege.* 130. *de verb. sign.* Sed illæ solæ hoc nomen occupaverunt, propterea quod immediatè & proximè deferuntur à lege, & à lege sola absque voluntate defuncti: cùm testamentariam non ipsa lex deferat, sed delatam à testatore confirmet, *d. l.* 130. Hinc etiam hæredes legitimi & testamentarii passim opponuntur, *l.* 3. §. 2. *pro soc. l.* 17. §. 1. *l. in plurium* 70. *l. illud.* 77. *de acq. hær. l.* 2. *& tot. tit. de suis & legit. hær.* Succeditur ab intestato vel ingenuis, vel libertis. De ingenuorum successione tractat priore loco: deinde de successione libertorum, & demum *tit.* 8. Hoc autem titulo solùm agitur de successione descendentium sive liberorum, quorum in causa successionis legitimæ prima semper ratio habita. Cùm autem varia sint liberorum genera, & pro varietate eorum varia quoque jura succedendi ab intestato, eo ordine hic proceditur, ut primi, & statim post descriptionem intestati prodeant, qui principem locum jure civili inter ipsos liberos obtinebant, aut potius soli in causa successionis liberi habebantur, sui scilicet hæredes. Inde §. 9. transitur ad successionem emancipatorum. Postea §. *pen.* commemoratur mutatio juris circa liberos adoptivos. Ad extremum discrimen ve-

tus ex masculis & fœminis descendentium tollitur. Quæ mutatio jure noviſſimo in ſucceſſione ab inteſtato facta ut *Nov.* 118. in unoquoque ordine ſuccedentium, ſuo quæque loco indicabimus, ubi res id poſtulare videbitur: & denique totum illud jus accuratius tractabimus ſeorſum, adjectis inſtitutis patriis, poſt explicationem tituli de *ſucceſſ. cogn.* qui hujus libri quintus.

TEXTUS.

Definitio inteſtati.

Inteſtatus decedit, qui aut omnino teſtamentum non fecit, aut non jure fecit; aut id quod fecerat, ruptum irritumve factum eſt; aut ſi ex eo nemo hæres extiterit.

NOTÆ.

Inteſtatus decedit] Ex Ulpian. *l.* 1. *de ſuis & legit.* Inteſtatorum hæreditates nomen legitimarum ſibi proprium fecerunt, propterea quod immediatè à lege deferuntur, *l.* 130. *de verb. ſignific.* Impuberes quoque, furioſi, & prodigi ſuos ſucceſſores ex lege habent, & ad hos etiam vox *inteſtatus* licet minus propriè refertur, *d. l.* 1.

COMMENTARIUS.

1 *An appellatio inteſtati etiam ad pupillum, furioſum, prodigum, pertineat?*
2 *Appellatione rupti quid hìc ſignificetur?*
3 *Quando ſucceſſioni ab inteſtato locus teſtamento irrito facto?*
4 *De teſtamento deſtituto.*

1 DEſcriptio eſt inteſtati, cui ſimilis Ulpiani in *l.* 1. *pr. de ſuis & legit.* Ait, *qui autem omnino teſtamentum non fecit.* Teſtamentum non feciſſe, atque inteſtato mortuus eſſe dicitur non ſolùm is, qui non fecit teſtamentum, cùm facere potuerit: verùm etiam is, qui cùm civis Romanus eſſet, & ſui juris, propter ætatem aliamve cauſam teſtari non poterat, ut pupillus, furioſus, prodigus, *d. l.* 3. *in pr.* quamvis, ſi quis captare velit verbum *inteſtatus*, non videantur hi propriè dici inteſtati: ſiquidem ubi habitus non eſt, non poteſt eſſe privatio. Sed cùm duo tantùm genera ſucceſſionum jus civile agnoſcat, ex teſtamento, & ab inteſtato; cui ſynonyma ex lege, & impuberes quoque, furioſi, & prodigi ſuos ſucceſſores ex lege habeant; vox *inteſtatus*, ut forte minus propriè, ex ſententia tamen legum accipienda fuit, non utique pro negatione *privante*, ſed pro negatione, quæ à Philoſophis *negans* dicitur. Adde, quod tametſi ipſi non poſſunt, poſſunt tamen parentes iis teſtamentum facere. Succeſſorum impuberum ab inteſtato mentio eſt in *l.* 4. §. 3. *qui pet. tut. l.* 9. *de reb. dub. l. vel ſingulis.* 37. *de vulg. & pup. l.* 6. *C. ad Tertyll. l.* 10. *C. de legit. hæred.* Quamobrem dubitandum non eſt, quin rectè ſentiant, qui cum Bart. in *d. l.* 1. *de ſuis & legit.* ſtatuta de ſucceſſione inteſtati loquentia ad ſupradictas quoque perſonas pertinere ſtatuunt. Conf. Forſter. *lib.* 3. *de hær. quæ ab int. c.* 4.

Non jure fecit] Puto quod legitimum numerum teſtium non adhibuerit, aliaſve ſolemnitates, quæ ad ordinanda teſtamenta neceſſario deſiderantur, omiſerit; aut quod liberos, quos in poteſtate habebat, hæredes non inſtituerit, aut exhæredaverit, ſecundum ea, quæ tradita ſunt libro ſuperiore, *tit. de exhær. lib.*

Ruptum] Rumpi teſtamentum propriè dicitur, cùm teſtatore manente in eodem ſtatu jus teſtamenti vitiatur, §. 1. *ſup. quib. mod. teſt. inf.* Ex duobus verò modis, quibus teſtamentum rumpi docemur, *l.* 1. *de injuſt. rupt. teſt. & d.* §. *cum ſeq.* unus tantùm huc pertinet, agnatio ſui hæredis: nam mutatione voluntatis teſtatoris aliud teſtamentum poſtea facientis, etſi prius quidem etiam rumpitur, tamen non ſucceditur ab inteſtato: ſi hæreditas defertur ex poſteriori. Planè mutatio voluntatis, in qua teſtator ſubſiſtit, puta ſi tabulas teſtamenti inciderit, ſcripturam deleverit, cancellaverit, ſigna avulſerit, inteſtatum eum facit, *tit. de his quæ in teſt. del. l.* 1. §. *pen. ſi tab. teſt. null. ext. l. pen. C. de teſt.* Reſciſſo quoque teſtamento per querelam inofficioſi paterfam. inteſtatus fit: ac retroverſus perinde omnia habenda, ac ſi hæreditas numquam adita eſſet, *l.* 6. §. 1. *l.* 21. §. 2. *de inoff. teſt. l. ut liberis.* 17. *C. de collat.* idemque eſt, ſi petita bonorum poſſeſſio contra tabulas, *d. l. ut liberis.* 17. De quo fortaſſis alibi diligentius.

Irritumve factum] Si teſtamentum irritum factum in ſpeciali ſignificatione accipimus, nempe pro teſtamento, quod per teſtatoris capitis deminutionem infirmatum eſt, quo modo fere accipi ſolet, cùm opponitur teſtamento rupto, §. 4. & 5. *ſup. quib. mod. teſt. inf. l.* 12. *de injuſt. rupt.* non video, quomodo id ad quæſtionem propoſitam applicari queat: nam capitis deminutione teſtatoris, qualiſcumque ea ſit, non tantùm irritum fit teſtamentum, ſed antea factum eſt; ſed per eam etiam perſona teſtatoris in eum ſtatum deducitur, ut ſimul jus teſtamenti faciendi amittat atque adeo bona quoque ipſa, ut nec hæredem ab inteſtato habere poſſit. Quod ſi reſpicimus caſum, quo capite minuti, mutata iterum conditione, bona & hæredem habere poſſunt, veluti ſi deportatus beneficio Principis reſtitutus ſit, adrogatus ſui juris iterum factus, atque ita deceſſerint non condito novo teſtamento; ne ſic quidem pro inteſtatis habentur, ſaltem jure prætorio. Nam reſtituti quidem teſtamentum etiam circa novam declarationem voluntatis convaleſcit, *l.* 6. §. *pen. de injuſt. rupt.* itemque ſui juris effecti, ſi codicillis aut aliis litteris declaraverit, ſe eo teſtamento, quod ante adrogationem fecit, velle decedere, *l. pen.* §. 2. *de bon. poſſ. ſec. tab.* ut proinde, ſi verba, ut dictum eſt, ſtrictè accipimus, unus tantùm caſus relinquatur, qui huc accommodari poſſit, ſi is, qui ſui juris poſtea effectus, voluntatem, quam irritam fecerat capitis deminutio, recenti aliquo judicio non reſuſcitaverit. Quid ſi dicamus, de irrito additum propter jus civile, quo hæreditas ex teſtamento, quod ſemel irritum factum eſt, nullo caſu defertur? Sanè cauſam non habet Bachovius, cur cautius Tribonianum loqui velit, quàm locutus eſt Ulp. in *d. l.* 1. *de ſuis & leg. hær.*

Nemo hæres extiterit] Etiam id teſtamentum, ex quo nemo hæres extitit, nullas vires habet, §. 2 *ſup. quib. mod. teſt. inf. l.* 9. *de teſtam. tut.* ac proinde non adita hæreditate paterfam. retroverſus inteſtatus deceſſiſſe intelligitur, *l.* 64. *de verbor. ſign.* Hoc autem caſu in ſpecie dicitur teſtamentum deſtitui aut deſeri, §. 7. & 8. *inf. eod.* §. 2. *ſup. de leg. Falc. l. ult. in fin. de cond. inſt.* nonnumquam etiam irritum fieri, ut in *l.* 1. *de injuſt. rupt. l.* 20. *cont. tabb. l.* 50. *de man. teſt.* & tamen ab irrito, ſtrictius accepto vocabulo diſtinguitur in *d. l.* 1. *de ſuis & leg. hær.* unde hic locus deſcriptus eſt. Itaque ſine cauſa iterum Bachovius Tribonianum reprehendit, quod deſtitutum teſtamentum hoc loco ſeparat ab irrito. In tranſitu obſervetur, etſi utroque modo fiat, ut inteſtatus deceſſiſſe quis intelligatur, & is, cujus teſtamentum poſt mortem deferitur, & cujus teſtamentum ipſo adhuc vivo infirmatur; tamen in tempore deferendæ hæreditatis & effectu ſuccedendi inſignem inter hunc & illum modum eſſe differentiam: quam videbimus in §. *cum autem.* 7. *inf. eod. & §. proximus.* 6. *tit. ſeq.*

TEXTUS.

Primus ordo ſuccedentium ab inteſtato.

1. *Inteſtatorum autem hæreditates ex lege duodecim tabularum primum ad ſuos hæredes pertinent.*

COMMENTARIUS.

1 NOn reperitur inter reliquias legis duodecim tabularum caput aliquod, quo, mortuo patrefamilias inteſtato, ſui hæredes nominatim ad ſucceſſionem vocentur. Cæterum non ambigo quin proprio etiam capite & ſeparatim de hac ſucceſſione caverint decemviri, *arg.* §. 2. *ſup. de hær. qual. & diff. l.* 3. *C. de ſuis & leg. lib.* & quidem mox immediatè poſt legem teſtamentariam: quod mihi non obſcurè oſtendere videtur caput legis de ſucceſſione agnatorum, quod extat apud Ulp. in *fragm. tit.* 26. in hæc verba: *At ſi inteſtatus moritur, cui ſuus hæres nec extabit, agnatus proximus familiam habeto.* Primum enim verba hæc, *At ſi inteſtatus*, arguunt, paulo ante cautum fuiſſe de ſucceſſione teſtamentaria, confirmataſque defunctorum voluntates, data cuique patrifam. libera teſtandi poteſtate; quæ legis illa particula eſt relata his verbis à Pomponio in *l.* 120. *de verb. ſign. Uti quiſque legaſſit ſuæ rei, ita jus eſto*, & plenius à Cic. *lib.* 2. *de Invent.* & Cornificio *lib.* 1. *Rhetor. ad Herenn.* Deinde verba ſequentia, *cui ſuus hæres nec extabit*, apertè oſtendunt, proximè præceſſiſſe & interjectum fuiſſe inter hoc & illud de teſtamentis caput de ſucceſſione ab inteſtato, & quidem quo ſui hæredis primo loco vocati fuerint. Cur autem ad liberos ſuos hæredes dumtaxat lex ſucceſſionem hanc pertinere voluerit, alibi explicatum eſt, & fortaſſis nonnihil iterum de eo dicitur in ſequentibus. VINN. Proprio capite & ſingulari lege de ſucceſſione ſuorum egiſſe decemviros, non adeo expeditum eſt, idque merito negare videtur Gothofr. *ad LL.* 12. *Tabb. tab.* 5. *p.* 204. *ſequ.* Cæterum fundamentum totius ſucceſſionis legitimæ à decemviris ſtabilitæ eſt conſervatio gentium. Hinc eſt, quod quicumque non erant ejuſdem gentis, ab hæreditate legitima excluderentur. Succedebant itaque ſui, non emancipati, non in adoptionem dati, non illegitimi, quia hi omnes non erant pars familiæ paternæ. Poſt ſuos vocabantur agnati, & his deficientibus gentiles, non cognati, qui alterius erant gentis. Uxor, quæ in manum convenerant, defuncto ſuccedebant, quia particeps erat gentis & ſacrorum mariti, adeoque non vocabatur uxor, quæ in manum non convenerat, quippe alienæ gentis. Et hinc eſt, quod hæreditates legitimas veteres vocant GENTILITIAS, quaſi quæ ſoli defuncti genti debeantur. Loca veterum, quæ huc pertinent, jam collegit laudatus Gothofr. *ibid. p.* 204. Conf. omnino Ill. Bynkersh. *Obſ. lib.* 11. *c.* 1. HEIN.

TEXTUS.

Qui ſunt ſui hæredes.

2. *Si autem hæredes exiſtimantur (ut ſupra diximus) qui in poteſtate morientis fuerint; veluti filius filiave, nepos neptiſve ex filio, pronepos proneptiſve ex nepote, ex filio nato prognatus prognatave. Nec intereſt, utrum naturales ſint liberi, an adoptivi. Quibus connumerari neceſſe eſt etiam eos, qui ex legitimis quidem nuptiis, vel matrimoniis non ſunt progeniti, curiis tamen civitatum dati ſecundum Divalium conſtitutionum, quæ ſuper his poſitæ ſunt, tenorem, hæredum ſuorum jura nanciſcuntur. Nec non eos, quos noſtræ amplexæ ſunt conſtitutiones, per quas juſſimus, ut ſi quis mulierem in ſuo contubernio copulaverit, non ab initio affectione maritali, eam tamen, cum qua poterat habere conjugium, & ex ea liberos ſuſtulerit, poſtea verò affectione procedente, etiam nuptialia inſtrumenta cum ea fecerit, & filios vel filias habuerit, non ſolùm eos liberos, qui poſt dotem editi ſunt, juſtos & in poteſtate patris eſſe; ſed etiam anteriores, qui & iis, qui poſtea nati ſunt, occaſionem legitimi nominis præſtiterunt. Quod obtinere cenſuimus & ſi non progeniti fuerint poſt dotale inſtrumentum confectum liberi, vel etiam nati ab hac luce fuerint ſubtracti. Ita demum tamen nepos neptiſve, pronepos proneptiſve ſuorum hæredum numero ſunt, ſi præcedens perſona deſierit in*

potestate parentis, esse, sive morte id accidet, sive alia ratione, veluti emancipatione. *Nam si per id tempus, quo quis moritur, filius in potestate ejus sit, nepos ex eo suus hæres esse incipit; non potest. Idque & in cæteris liberorum personis dictum intelligimus. Posthumi quoque, qui si vivo patre nati essent, in potestate ejus futuri forent, sui hæredes sunt.*

NOTÆ.

2. *Divalium constitutionum*] *l.* 3. *l.* 4. *C. de nat. lib.* add. *Nov.* 89. *c.* 2.

Nostræ amplexæ constitutiones] *l.* 10. *l.* 12. *C. de nat. lib.* §. *ultim. sup. de nupt.* add. *Nov.* 74. *Nov.* 86. *cap.* 8. Huc etiam pertinent legitimati per rescriptum Principis, *dict. Nov.* 89. *cap.* 9.

Posthumi, &c. in potestate ejus] Addendum, si nemo eos gradu præcedat, §. *pen. sup. de tutel.*

COMMENTARIUS.

1 *Legitimati an ad Feudi successionem admittantur?*

Cessare hodie edictum de conjung. cum emanc. lib.

HIc §. prolixus est, sed planus: continet enim repetitionem eorum, quæ jam ante diversis in locis tradita & illustrata sunt, maximè in §. *ult. sup. de nupt.* §. 2. *de exhær. lib.* §. 2. *de hær. qual.* ut novam explicationem non magnopere desideret. Sui hæredes ita à nobis *d.* §. 2. *de hær. qual.* definiti sunt, liberi defuncti, qui in potestate morientis fuerunt, & tempore delatæ hæreditatis primum in familia defuncti gradum obtinent; quæ definitio modis omnibus perfecta est, ut patet ex hoc textu, junct. §. 7. *inf. eod. l.* 6. *de injust.* rupt. *l.* 7. *unde lib.*

Pronepos proneptisve] Ordo est, *pronepos proneptisve, prognatus prognatave ex nepote nato ex filio*; hoc est, ex nepote, qui non ex filia, sed ex filio susceptus sit, nam nepotes ex filia huc non pertinent; quia patris, non matris familiam sequuntur, *l. familiæ.* 196. §. 1. *de verb. sign.* Pertinent quidem huc ex novo jure; sed de eo nondum tempus est dicendi.

Nec interest, utrum naturales sint, an adoptivi] Per naturales intelligit ex justo matrimonio natos: quam perpetuam naturalium liberorum significationem esse, cùm opponuntur adoptivis, docuimus in *d.* §. *ult. de nupt.* Adoptivi in causa successionis ab intestato eadem conditione sunt, qua naturales, non veteri solùm jure, *l.* 1. §. 2. *de suis & legit.* sed etiam novo, ex constitutione Justiniani, qui jus succedendi ab intestato integrum conservavit etiam his, qui adoptati sunt ab extraneo, *l. pen.* §. 1. *de adopt.* Sed de horum successione plura *inf.* §. 13. & 14.

Quibus connumerari, &c.] Recensetur hìc duos modos, quibus liberi extra nuptias quæsiti, cæterum nati ex concubina muliere libera, quam pater uxorem habere poterat, jus suorum hæredum nanciscuntur ex suis vel anteriorum Principum constitutionibus; si curiis oblati fuerint; si mater postea uxor ducta; & nimirum eos ipsos modos, quibus tradidit, liberos natos ex parentibus non conjugatis legitimos effici & in potestate patris, *d.* §. *ult. de nupt.* Idem jus concessum legitimatis per rescriptum Principis: qui modus confirmandæ paternæ originis postea accessit, *Nov.* 74. & 89. revise, quæ *supr. ad. d.* §. *ult.*

Quod obtinere censuimus, etsi non progeniti] Cum constitutio Justiniani in *l.* 10. *C. de nat. liber.* qua natos ex concubina, quæ procedente deinde affectione uxor ducta sit, patri suo legitimos fieri voluit, strictè à nonnullis accepta esset, quasi eo tantùm casu legitimos eos fieri Justinianus voluisset, quo ex matrimonio secuto quoque liberi nati forent, superioribus fratres & sorores, quod ex verbis constitutionis colligebant; Justinianus nova & speciali constitutione mentem suam plenius exposuit, atque expresè jussit natos ante matrimonium etiam eo casu legitimos fieri, quo nulli liberi ex matrimonio postea contracto nati fuerint, aut nati ex hac luce sublati. Extat constitutio in *l.* 11. *C. de natur. lib.* Hinc apparet, mendosè legi textum, qui claudit *d.* §. *ult. de nupt.* & omnino restituendam esse lectionem sic, ut ex Hotomanno eam illic restituimus. Jure feudali ad feudi successionem soli videntur admitti, qui legitimè nati sunt, exclusis omnibus legitimatis, *lib.* 3. *Feud. tit.* 26. *vers. naturales.* Vult. 1. *feud.* 9. Sonsbec. *de feud. lib.* 1. *pag.* 9. *n.* 72. Hotoman. *ad d. vers. naturales.* quamvis major pars interpretum excipiat legitimatos per subsequens matrimonium. Feudistæ post Andr. de Isernia *in d. ver. naturales.* Curt. *tract. feud. part.* 1. 2. *memb.* 3. *part. princ. num.* 41. Zas. *de feud. part.* 8. D. Tulden. *comm. hic cap.* 13. quo jure etiam nos utimur. Neostad. *cap.* 5. *de feud. Holl. succes.* *n.* 79. Distinguunt quoque inter legitimationem Principis simplicem, & quando Princeps nominatim ad feuda quoque liberos legitimavit, Curt. *d. loc. n.* 39. Zas. *ibid.* Borcholt. *de feud. cap.* 7. Sed de hoc item dictum sub §. *ult. de nupt.*

Ita demum nepos neptisve] Quamvis semper filius, qui est in potestate, simul suus hæres sit; in persona tamen nepotis & cæterorum descendentium sæpe contingit, ut in potestate sint adscendentium, nec tamen numerentur inter suos hæredes; puta si nepotem filius, pronepotem filius aut nepos præcedant. Nam ad jus sui hæredis non sufficit esse in potestate, nisi simul proximum à defuncto gradum obtineas, hoc est, nemo te in tuo ordine antecedat. Ideoque ut nepos, verbi causa, jus sui hæredis consequatur, necesse est primum filium de familia sublatum esse: tunc autem statim in patris sui locum succedit, & quasi agnascendo jus sui hæredis in familia avi nanciscitur, de quo fusius sub §. 2. *de exhær. lib.* & §. 2. *de hær. qual.* Disertè autem locutus est de nepotibus & neptibus ex filio, omissis consulto natis ex filia, quod hi uti extra familiam avi materni nascuntur, ita & manent matre sublata. Postea tamen vocati sunt ex constitutionibus, & ante agnatos admissi, §. *ult. inf. eod.* & plenissimo jure una cum filiis aut nepotibus ex filio suis hæredibus, *Nov.* 118. *c.* 1.

Sive alia ratione, sive emancipatione] Sed hodie quoad effectum succedendi nepotes in potestate retenti in locum patris sui emancipati non succedunt, aut jus suorum hæredum consequuntur: verùm filius nepotem ex se natum semper excludit, *d. Nov.* 118. *c.* 1. ut nec amplius locus sit
2 edicto *de conjug. cum emanc. lib.* Multoque magis obstabunt nepotibus ex iis natis, quos dignitas de potestate patria exemit: quippe quibus jura suorum hæredum integra conservari voluit Justinianus, *Nov.* 8. *c.* 2.

Posthumi quoque] Posthumi, qui vivo parente nati in ejus fuissent potestate, primumque gradum in familia obtinuissent, suorum hæredum numero sunt, §. *pen. supr. de tutel.* sicut & in aliis fere omnibus juris partibus, qui in utero sunt, pro jam natis habentur, quoties de eorum commodo agitur, *l.* 7. & *pen. de stat. homin.* De diversis posthumorum generibus tractatum *sup.* §. 1. & *seq. de exhær. lib.* & §. *posthumo.* 26. *de legat.*

TEXTUS.

Quomodo sui hæredes fiunt.

3. *Sui autem hæredes fiunt etiam ignorantes, & licet furiosi sint, hæredes possunt existere: quia quibus ex causis ignorantibus nobis acquiritur, ex his causis & furiosis acquiri potest. Et statim à morte parentis quasi continuatur dominium; & ideo nec tutoris auctoritate opus est pupillis, cùm etiam ignorantibus acquiratur suis hæredibus hæreditas: nec curatoris assensu acquiritur furioso, sed ipso jure.*

NOTÆ.

3. *Etiam ignorantes*] Nimirum quia ipso jure, *l.* 14. *de suis & legit.* fac. *l.* 1. §. 7. *si quis om. ca. test.* cujus rei effectum cernere est in *l.* 3. *C. de jur. delib.* Jure civili etiam inviti: cæterum prætoris beneficio jus abstinendi habent, §. 2. *sup. de hær. qual.*

Continuatur dominium] *l.* 11. *de lib. & posthum.* vid. *sup. d.* §. 2. *de hær. qual.* non tamen possessio, *l.* 23. *de acq. poss.* facit *l.* 19. *ex quibus ca. maj.*

COMMENTARIUS.

1 *An uti dominium, ita & possessio rerum hæreditariarum suis hæredibus continuetur?*

HOc quoque loco inculcantur pleraque, quæ relata & explicata sunt §. 2. *de hæred. qual.* Ait *ignorantes*. Sui hæredes ipso jure, id est, sine ullo suo facto aut voluntate, sola juris potestate hæredes fiunt: & ideo non, ut extranei, hæreditatem adire dicuntur, sed hæredes existere, *l.* 14. *de suis & legit. hæred.* Quo jure posito consequens est, ut hæredes existant etiam ignorantes, atque hinc si quis ex suis hæredibus patri superstes decesserit, quamvis ignorans patrem decessisse, nihilominus tamen hæreditatem patris ut jam potestate juris quæsitam, ad quoscumque hæredes transmittit, *l.* 3. *Cod. de jur. delib.* Quin etiam inviti & nolentes hæredes fiunt, eaque de causa necessarii quoque hæredes appellantur, *d.* §. 2. cujus rei magnus jure civili effectus fuit. Cæterum jure prætorio beneficium abstinendi habent, *d.* §. 2. & tamen post abstentionem nihilominus hæredes manent, quoad multa effecta. Unde illud; non est sine hærede, qui suum hæredem habet, licet abstinentem se, *l. cum quasi* 30. §. *sed etsi.* 10. *de fideic. libert.* Sed repete notata ad *d.* §. 2. quo loco etiam monuimus, jure harum regionum hæredes omnes esse voluntarios.

Et licet furiosi] *l. furiosus.* 63. *de acqu. hær. l. ult.* §. 2. *C. de cur. fur.* Hoc autem & ipsum ex jure superiore necessario sequitur: quia, ut ait, quibus ex causis ignorantibus acquiritur, ex his omnibus acquiri potest & furiosis: quod & alibi traditum, *l.* 12. *de reb. cred. l.* 24. *de obl. & act.* eademque ratio & infantis & pupilli est. Paul. *apud Ruffinum tit. de legit. succes.*

A morte parentum continuatur dominium] Suis non tam acquiritur hæreditas, quàm dominium continuatur, *l.* 12. *de lib. & posth.* Ob eam enim causam sui dicuntur, quod non alienarum, sed suarum quodammodo rerum hæredes esse videntur: quippe suus hæres patri vivo quasi cohæres & communium bonorum socius est., ut illo mortuo, non novum acquirat dominium; sed quod prius cœptum erat, tunc plenius habere incipiat, *d. l.* 11. *d.* §. 2. *de hær. qual.* cùmque ipso mortis momento statim hæres exístat, *l.* 7. §. *qui sunt.* 7. *si quis. om. ea. test.* jacere hæreditas numquam dici potest: pulcherrimè Hotom. *9. observ.* 10. Cæterum non ut rerum hæreditariarum dominium, ita & possessio suis hæredibus continuatur: quoniam possessio, cùm facti sit, citra naturalem rei apprehensionem non acquiritur, *l.* 1. §. 3. *l.* 3. §. 1. *l.* 8. *de acq. poss. l.* 19. *ex quibus. ca. maj.* Et quod traditum est in *l. cum hæredes.* 23. *de acq. poss.* adita hæreditate jura quidem omnia ad hæredem transire, possessionem verò non transire, nisi naturaliter apprehensa est; id non magis ad extraneos pertinet quàm ad suos hæredes. Nam ut concedamus, existentiam in suis hæredibus parem vim habere cum aditione in extraneis, majorem tamen vim ei inesse putare & fortius operari, valde absurdum est. Immo eamdem prorsus vim habet aditio in hæredibus extraneis, quàm in suis immixtio. Movere neminem debet, quod in *l. cum miles.* 30. *ex quibus ca. maj.* apud Paulum scri-